

STORTINGET

Innst. 415 L

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Prop. 143 L (2020–2021)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i lov om interkommunale selskaper mv. (fernmøter og elektronisk signering av protokoller)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Hovedinnholdet i proposisjonen

I proposisjonen foreslår Kommunal- og moderniseringsdepartementet endringer i lov 29. januar 1999 nr. 6 om interkommunale selskaper (IKS-loven). Forslagene vil videreføre bestemmelser om adgang til ffernmøter og elektronisk signering som i dag følger av midlertidig lov 6. november 2020 nr. 126 om unntak fra kommuneloven og IKS-loven (tiltak for å avhjelpe konsekvenser av covid-19), som oppheves 1. juni 2021. De midlertidige unntakene ble gitt på grunn av covid-19-pandemien fordi ulike smitteverntiltak gjorde det vanskelig å arrangere fysiske møter, samt å fysisk underskrive protokoller. Departementet foreslår nå at IKS-loven skal endres slik at det gis en permanent adgang til bruk av elektronisk signering for å signere møteprotokoller, og at representantskapet, styret og avviklingsstyret skal kunne ha ffernmøter dersom de ønsker det. Det fremgår av proposisjonen at departementet mener at den teknologiske utviklingen, og den generelle utvidede adgangen til ffernmøter etter kommuneloven og for andre typer foretak, tilsier at adgangen til ffernmøter i interkommunale selskap innføres som en permanent ordning. Erfaringene og tilbakemeldingene fra perioden hvor dette har vært tillatt, viser at det er en ønsket og hensiktsmessig endring.

Det vises til proposisjonens pkt. 4 for nærmere omtale av forslaget om adgangen til ffernmøte i IKS-er – med omtale av gjeldende rett, forslaget i høringen, høringsinstansenes syn og departementets vurderinger og forslag. Det vises i proposisjonen til at departementet også foreslår enkelte justeringer av høringsforslaget på bakgrunn av innspill i høringen.

Det vises til proposisjonens pkt. 5 for nærmere omtale av forslaget om bruk av elektronisk signatur – med omtale av gjeldende rett, forslaget i høringen, høringsinstansenes syn og departementets vurderinger og forslag. Departementet foreslår at IKS-loven endres i samsvar med forslaget i høringsnotatet, og viser til at forslaget fikk bred støtte blant høringsinstansene som uttalte seg om dette spørsmålet.

Departementet foreslår også endring av midlertidig lov 6. november 2020 nr. 126 om unntak fra kommuneloven og IKS-loven (tiltak for å avhjelpe konsekvenser av covid-19). Departementet foreslår at § 1 om at folkevalgte organer i kommunene kan gjennomføre ffernmøter også i de tilfellene hvor møtet skal være lukket etter kommuneloven 22. juni 2018 nr. 83 § 11-5 andre ledd, skal gjelde frem til 10. november 2021. Departementet mener at kommuneloven ikke bør endres slik at det permanent åpnes for at saker hvor dørene skal lukkes etter § 11-5 andre ledd, kan behandles i et lukket ffernmøte.

Det vises til proposisjonens pkt. 6 for nærmere omtale av kommunelovens regler om lukkede ffernmøter og forlengelse – med omtale av gjeldende rett, forslaget i høringen, høringsinstansenes syn og departementets vurderinger og forslag.

Departementet foreslår i tillegg enkelte tekniske endringer i andre lover for å sikre korrekte henvisninger. Forslaget går ut på å rette opp feil henvisninger i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltnings-

saker, lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfyllbyrdelse og lov 22. juni 1962 nr. 8 om Stortingets ombudsmann for forvaltningen. Alle endringene som foreslås, har sammenheng med vedtakelsen og ikraftsettingen av ny kommunelov.

Det vises til proposisjonens pkt. 7 for nærmere omtale av retting i andre lover.

For å forenkle fremstillingen bruker departementet i proposisjonen kommunen som felles betegnelse for kommunen og fylkeskommunen, hvis ikke noe annet fremgår av sammenhengen. På samme måte omtaler departementet bare kommunale organer, selv om fremstillingen også gjelder for tilsvarende fylkeskommunale organer.

I proposisjonens pkt. 2 gis en omtale av bakgrunnen for lovforslaget.

I proposisjonens pkt. 3 vises det til at lovforslaget har vært sendt på forkortet høring for at lovendringene skulle kunne vedtas og tre i kraft innen den midlertidige loven oppheves 1. juni 2021.

I proposisjonens pkt. 8 gis en omtale av økonomiske og administrative konsekvenser.

I proposisjonens pkt. 9 er det gitt merknader til de enkelte bestemmelsene.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Masud Gharahkhani, Stein Erik Lauvås, Eirik Sivertsen og Siri Gåsemyr Staalesen, fra Høyre, Norunn Tveiten Benestad, Torill Eidsheim, Olemic Thommessen og Ove Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Jon Engen-Helgheim og Helge André Njåstad, fra Senterpartiet, Heidi Greni og Willfred Nordlund, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Karin Andersen, og fra Kristelig Folkeparti, Torhild Bransdal, viser til proposisjonen der det foreslås at IKS-loven endres slik at det gis permanent adgang til bruk av elektronisk signering for å signere møteprotokoller, og at representantskapet, styret og avviklingsstyret skal kunne ha fjernmøter dersom de ønsker det.

Komiteen viser også til at det helt siden pandemiens begynnelse har vært gitt midlertidige unntak fra kommuneloven og IKS-loven, og at erfaringen i denne perioden ligger til grunn for at departementet nå ønsker å innføre permanente løsninger. Det vises videre til høringsinnspillene i saken.

Det foreslås i proposisjonen også at endringen i midlertidig lov 6. november 2020 nr. 126 om unntak fra kommuneloven og IKS-loven (tiltak for å avhjelpe konsekvenser av covid-19) § 1 forlenges frem til 10. november 2021. Det fremgår av denne paragrafen at folkevalgte or-

ganer i kommunene kan gjennomføre fjernmøter også i de tilfellene hvor møtet skal være lukket etter kommuneloven § 11-5 andre ledd. Komiteen merker seg at dette ikke foreslås som en permanent ordning, men at departementet vil sikre en opphevelsesdato som fører til at den midlertidige endringen i loven oppheves på et tidspunkt der Stortinget er samlet og eventuelt kan behandle forslag om ytterligere forlengelse av loven om nødvendig.

Komiteen viser til at forslaget er at den midlertidige loven oppheves 10. november 2021. Fordi det er stortingsvalg høsten 2021 og det skal oppnevnes nye fagkomiteer, mener komiteen at det er hensiktsmessig at varigheten av den midlertidige loven forlenges slik at den oppheves 1. desember 2021. Det vil sikre tilstrekkelig tid til komitébehandling av en eventuell proposisjon om ytterligere forlengelse av den midlertidige loven.

På denne bakgrunn fremmer komiteen følgende forslag:

«I midlertidig lov 6. november 2020 nr. 126 om unntak fra kommuneloven og IKS-loven (tiltak for å avhjelpe konsekvenser av covid-19) skal § 3 lyde:

Loven trer i kraft straks og oppheves 1. desember 2021.»

Komiteen har merket seg at det i høringen av lovforslaget er påpekt at spørsmålet om kommunelovens regler om møteoffentlighet også bør gjelde IKS-ene. Departementet har igangsatt et arbeid for å vurdere andre endringer i IKS-loven enn de som foreslås i denne proposisjonen. Komiteen imøteser det og mener nye arbeidsformer i det offentlige krever fokus på hvordan åpenhet og medvirkningsmuligheter ivaretas.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, støtter innholdet i proposisjonen og den foreslåtte endringen i § 3, men understreker at det på prinsipielt grunnlag er uheldig at permanente endringer foreslås i proposisjoner som omhandler midlertidige endringer for å avhjelpe konsekvenser av covid-19. Flertallet ønsker at slike permanente endringer framover behandles i egne proposisjoner som er adskilt fra foreslåtte midlertidige endringer for å avhjelpe konsekvenser av covid-19.

Komiteen viser for øvrig til lovforslagets romertall V om retting av en henvisning i gjeldende sivilombudsmannslov § 4 andre ledd bokstav f fra gammel til gjeldende kommunelov. Komiteen viser i den forbindelse til at det i Innst. 409 L (2020–2021) fra kontrollkomiteen er en tilråding om ny sivilombudsmannslov som skal tre i kraft 1. juli 2021. Det betyr at endringen som foreslås i gjeldende sivilombudsmannslov, vil få liten praktisk betydning, men komiteen støtter likevel endringen.

3. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i lov om interkommunale selskaper mv. (fernmøter og elektronisk signering av protokoller)

I

I lov 29. januar 1999 nr. 6 om interkommunale selskaper gjøres følgende endringer:

§ 9 nytt fjerde ledd skal lyde:

Representantskapet kan treffe vedtak om at møter kan gjennomføres som ffernmøter. Ffernmøter innebærer at deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. Kravene som ellers gjelder for representantskapsmøte, gjelder også for ffernmøter.

Nåværende fjerde til syvende ledd blir femte til nytt åttende ledd.

§ 9 nytt åttende ledd skal lyde:

Møtelederen skal sørge for at det føres protokoll fra møtet. Protokollen underskrives av møtelederen og to av representantskapets medlemmer som velges ved møtets begynnelse. *Medlemmene kan benytte elektronisk signatur for å signere protokollen.* Styrets medlemmer og daglig leder har rett til å få sitt syn på en sak innført i protokollen.

§ 12 nytt tredje ledd skal lyde:

Styret kan treffe vedtak om at møter kan gjennomføres som ffernmøter i samsvar med reglene i § 9 fjerde ledd. Kravene som ellers gjelder for styremøter, gjelder også for ffernmøter.

Nåværende tredje og fjerde ledd blir fjerde og nytt femte ledd.

§ 12 nytt femte ledd skal lyde:

Det skal føres protokoll fra møtet. Protokollen skal underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. *Medlemmene kan benytte elektronisk signatur for å signere protokollen.* Styremedlem eller daglig leder

som er uenig i styrets beslutning, kan kreve å få sin oppfatning innført i protokollen.

II

I midlertidig lov 6. november 2020 nr. 126 om unntak fra kommuneloven og IKS-loven (tiltak for å avhjelpe konsekvenser av covid-19) gjøres følgende endringer:

1. Lovens tittel skal lyde: Midlertidig lov om unntak fra kommuneloven

2. § 2 skal oppheves.

3. § 3 skal lyde:

Loven trer i kraft straks og oppheves 1. desember 2021.

III

I lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker skal § 35 fjerde ledd lyde:

Annet og tredje ledd gjelder ikke for kommunale, fylkeskommunale eller statlige organer som er klageinstans etter § 28 annet ledd første, *annet eller tredje punktum*. Statlige klageinstanser kan likevel oppheve vedtak som må anses ugyldige.

IV

I lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse skal § 1-2 andre ledd lyde:

Pengekrav mot en kommune, fylkeskommune, et interkommunalt selskap, regionalt helseforetak eller helseforetak kan ikke tvangsfullbyrdes etter kapittel 7, jf. kommuneloven § 29-1, lov om interkommunale selskaper § 23 og helseforetaksloven § 5.

V

I lov 22. juni 1962 nr. 8 om Stortingets ombudsmann for forvaltningen skal § 4 andre ledd bokstav f lyde:

f) avgjørelser som etter bestemmelse i lov bare kan treffes av kommunestyret eller fylkestinget selv, med mindre en avgjørelse er truffet *etter kommuneloven § 11-8 første ledd*. En slik avgjørelse kan Ombudsmannen likevel ta opp til undersøkelse av eget tiltak når han finner at hensynet til rettssikkerheten eller andre særlige grunner tilsier det.

VI

Loven trer i kraft 1. juni 2021. Del II nr. 3 trer i kraft straks.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 11. mai 2021

Karin Andersen

leder

Norunn Tveiten Benestad

ordfører

